

**GERÇEKLEŞMİŞ ANCAK RAPORLANMAMIŞ TAZMİNAT
KARŞILIĞI (IBNR) HESAPLAMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR
HAKKINDA GENELGE
(2011/23)**

1. Negatif IBNR Sonuçlarının %100 Yansıtılması

Bilindiği üzere, 2010/12 sayılı Genelgenin 18 inci maddesi ile 2010/16 sayılı Genelgenin 5 inci maddesinde, ihtiyathlık gereği AZMM ve test IBNR tutarları 0 olarak dikkate alınmış, 2010 yılı 3 üncü çeyrek sonuçlarının değerlendirilmesi neticesinde de, 2010 yıl sonundan itibaren her iki yöneme göre hesaplanan IBNR tutarlarının branşlar toplamı bazında karşılaştırması yapılırken, branşlar bazında bulunan negatif tutarların her iki yöntemde de %50'sinin dikkate alınmasına ve bu şekilde hesaplanan toplam tutarların karşılaştırılmasına karar verilmiştir.

Ancak, sektörün sonuçları üzerinden Müsteşarlığımızca yapılan analizler ve değerlendirmeler sonucunda, negatif hesaplanan IBNR (gerek AZMM, gerekse test IBNR'ı) sonuçlarının finansal raporlara %100 olarak yansıtılması uygun bulunmuştur.

2. Tahakkuk Ettirilen Rücu, Sovtaj ve Benzeri Alacakların IBNR Sonuçlarına Yansıtılması

Bilindiği üzere, 2010/13 sayılı Genelge hükümleri çerçevesinde rücu, sovtaj ve benzeri gelirlerin tahakkuk ettirilmesinin usul ve esasları belirlenmiştir. Diğer taraftan, AZMM hesaplamasında rücu, sovtaj ve benzeri gelirler tahsilat tarihine göre hesaplamalara alınmakta olup, böylece rücu, sovtaj ve benzeri gelirlere ilişkin gelecekte yapılacak tahsilatın da IBNR'ın hesaplanmasında dikkate alınması sağlanmaktadır.

Ancak, AZMM sonuçlarında yer alan rücu, sovtaj ve benzeri gelirlere ilişkin gelecekte yapılacak tahsilat tahmini 605 Tahakkuk Eden Rücu ve Sovtaj Gelirleri hesabına kaydedilen tutarı da içermektedir. Söz konusu gelirlerin iki defa kaydedilmesinin engellenmesini teminen tahakkuk ettirilen rücu, sovtaj ve benzeri gelirlerin, IBNR hesaplamasında dikkate alınması gerekmekte birlikte, AZMM tablosunda formülasyona dahil edilmediğinden bir çok şirket tarafından bu işlemin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, AZMM tablosunda her bir branş için tahakkuk ettirilen rücu, sovtaj ve benzeri gelirlere ilişkin ilave bir üçgen eklenip, gerekli hesaplamalar otomatik olarak yaptırılacaktır. Söz konusu hesaplamada, hem bilançoda yer alan söz konusu alacaklar hem de bu alacaklar için ayrılan şüpheli alacak karşılıkları dikkate alınacaktır. Söz konusu verinin hesaplamalara dahil edilmesine ilişkin esaslar hazırlanan tablonun açıklamalarında gönderilecektir.

Diğer taraftan; 2011/3 sayılı Genelgede belirtildiği üzere; test IBNR hesaplaması ile ilgili 2012/12 sayılı Genelgenin 12 nci maddesindeki ikinci tabloda, muallak hasarlara ilişkin olarak geri kazanılabilecek tutarın (muhtemel rücu, sovtaj ve benzeri gelirlerin) hesaplanması hedeflenmekte olup, bu hesaplama sırasında 2010/12 sayılı genelgenin 12 nci maddesinin ilk tablosunda yer alan IBNR hesaplamasına konu hasarlara ilişkin rücu tahsilatlarının ikinci tabloda dikkate alınmaması gerekmektedir. Aynı amaca hizmet etmek üzere, test IBNR'ı

hesaplamasında rücu, sovtaj ve benzeri gelir tahakkukları da söz konusu tablolarda tahsilatlarla birlikte dikkate alınmalı ve önceki yıl bilançosunda yer alan (karşılığa konu olanlar dışındaki) rücu, sovtaj ve benzeri gelir tahakkuklarına ilişkin tahsilatların da mükerrerliği önlenmesini teminen anılan tabloda yer alan tahsilatlar arasından çıkarılması gerekmektedir.

3. Dava Sürecindeki Dosyalardan Elde Edilecek Gelirler

Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmeliğin 7 nci maddesinin yirminci fıkrası hükümlerine göre *kazanma ve kaybetme ihtimali değerlendirilmeksizin, dava aşamasında olan hasarlar için muallak tazminat karşılık rakamı olarak öncelikle dava değerinin esas alınması, dava değerine rağmen bilirkişi raporu veya bilirkişi atanana kadar eksperin hazırlamış olduğu rapor, fatura gibi kesin kanıtların bulunması halinde bu tutarlara dayanılarak muallak tazminat karşılığı ayrılması gerekmektedir.* Bununla birlikte, Sigorta ve Reasürans Şirketleri ile Emeklilik Şirketlerinin Finansal Raporlamaları Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre *“Şirket faaliyetlerinin, ikinci fıkrafta belirtilen konularda Müsteşarlıkça çıkarılacak tebliğler hariç olmak üzere, bu Yönetmelik ile Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunun (TMSK) finansal tabloların hazırlanma ve sunulma esaslarına ilişkin mevzuat hükümleri çerçevesinde muhasebeleştirilmesi esastır.”* Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında ise bilanço, *“şirketlerin belirli bir tarihteki iktisadi ve mali durumunu yansıtan, varlıklarını, borçlarını ve özsermayelerini, aktif ve pasif hesaplar şeklinde gerçeğe uygun ve doğru bir biçimde gösteren tablo”* olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca, TMSK tarafından çıkarılan Türkiye Finansal Raporlama Standartları çerçevesinde *finansal raporların gerçek durumu yansıtabilmesi adına dava sürecinde olan dosyalar için kazanma ve kaybetme ihtimali değerlendirilerek karşılık ayrılması gerekmektedir.*

Bu çerçevede, şirketlerce hazırlanan finansal raporların gerçek durumu yansıtmasının sağlanması amacıyla, dava sürecinde olan dosyalar için aşağıdaki esaslara göre muallak tazminat karşılığından indirim yapılabilir:

- 1- Davanın sonuçlanma tarihi dikkate alınarak hesaplamanın yapıldığı dönemin sonundan geriye doğru son beş yıllık gerçekleştirmelere göre alt branşlar itibarıyla şirket aleyhine açılan davaların tutarları üzerinden bir kazanma oranı hesaplanması ve hesaplanan kazanma oranına göre dava sürecinde olan dosyalar için tahakkuk ettirilen muallak dosyalardan indirim yapılması mümkün bulunmaktadır. Hesaplamalar çeyrek dönemler itibarıyla yapılacaktır.
- 2- Kazanma oranı, yargı süreci sonucu bütün yargılama aşamaları (karar düzeltme dahil) tamamlanarak ya da sulh veya takipsizlik sonucu şirket lehine kesinleşmiş dosyalar ile tahkim sisteminden şirket lehine sonuçlanmış dosyaların dava tutarına kıyasla azalan tutarının,, dava ve tahkim sürecinde yukarıda belirtilen aşamalardan geçmiş bütün dosyaların (kazanılsın-kazanılmasın) toplam tutarına oranlanması şeklinde hesaplanır.
- 3- Hesaplama tutarlar üzerinden yapıldığından, kısmi kabul edilen dosyalarda ödenmemesine karar verilen tutar kazanılan tutar olarak dikkate alınır.
- 4- Kazanma oranı hesaplamasında sadece tazminata ilişkin anapara tutarlarının hesaplamaya dahil edilip, faiz, avukatlık ücreti, bilirkişi ücreti, dava masrafı gibi ilave

gider payları dikkate alınmamalıdır. Ancak, indirim yapılmak için oranın uygulanacağı esnada dosya için ayrılan tüm karşılık tutarı dikkate alınır.

- 5- IBNR tutarlarının tespit edilebilmesi için yapılan tüm hesaplamalarda, dava sürecindeki dosyalar indirim yapılmamış olarak dikkate alınır.
- 6- Muallak tazminat karşılığından indirilecek toplam tutar, her durumda dava sürecindeki dosyalar için ayrılan muallak tazminat karşılığı toplam tutarının %25'inden fazla olamaz. İlgili alt branşta birinci maddede belirtildiği şekilde beş yıllık verisi bulunmayan şirketler ise %15'den fazla olmamak kaydıyla çalıştıkları yılları esas alarak kazanma oranı hesaplayabilir ve indirim yapabilir. Yeni faaliyete başlanan branşlarda da veri bulunmayan branşlarda uygulanan ilkeler uygulanır.
- 7- Her bir dosya için ayrı ayrı oranlarda indirim yapılması mümkün olduğu gibi, dava sürecindeki tüm dosyalar için tek bir kazanma oranı kullanılması da mümkündür. Ancak, yapılan toplam indirim tutarı 6 ncı maddedeki üst limitlerden fazla olamaz.
- 8- Kazanma oranının hesabı ile ilgili olarak Hazine Müsteşarlığına dönemsel raporlama yapılması ve finansal tabloların dipnotlarında detaylı şekilde açıklama sunulması zorunludur. Ayrıca, kazanma oranının ne şekilde hesaplandığına ilişkin tüm bilgi ve belgelerin denetime hazır bulundurulması gerekmektedir.

4. Yürürlük

Bu Genelgenin 1. Negatif IBNR Sonuçlarının %100 Yansıtılması ve 2. Tahakkuk Ettirilen Rücu, Sovtaj ve Benzeri Alacakların IBNR Sonuçlarına Yansıtılması başlıklı hükümleri 01/01/2012 tarihi itibarıyla, 3. Dava Sürecindeki Dosyalardan Elde Edilecek Gelirler başlıklı hükümleri ise 31/12/2011 tarihi itibarıyla yürürlüğe girer. Bununla birlikte, ilk iki maddenin etkilerinin görülebilmesi için tüm şirketlerce 31/12/2011 tarihi itibarıyla AZMM hesaplamasında tahakkuk ettirilen rücu, sovtaj ve benzeri gelirlerin doldurulması gerekmektedir.

